



**Автор:** Даулеталина Гүлфара Атабаевна

**Пән:** Қазақ әдебиеті

**Сынып:** 8-сынып

**Бөлім:** Махаббат және абырой

**Тақырып:** М.Дулатов

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру (8.Б/С1).
Сабақтың мақсаты:	кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру (8.Б/С1).
Тілдік мақсаттар:	Тұрақты тіркестер мағынасын ашу. Түн ұйқысын төрт бөлу, кірпік қақпау, көз жасын көлдетету, төбесі көкке жету
Күтілетін нәтиже:	Оқушылардың барлығы: Тақырыпты түсініп оқып, өлеңді талдайды, тақырыпты өмірмен, байланыстыра отырып шығармашылық жасауға дағдыланады 2.Екпін, ырғақ, пауза, көтеріңкі дауысты сақтай отырып, шығарманы мәнерлеп оқи алады Оқушылардың көбісі: М. Дулатұлыныңөмірі мен шығармашылығы туралы алған білімдерін кеңейтеді. Оқушылардың кейбірі: . Берілген тапсырмалар арқылы шығармашылы қізденістерін қалыптастырады ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамытады;
Бағалау критерийлері:	Бағалау критерииі Ақынның өмірі және шығармашылық жолын біледі. Өлеңдерінің тақырыбы туралы білімдерін кеңейтеді. Топпен жұмыс істеу барысында өз ойларын еркін айтады және толық жеткізе алады;
Құндылықтарды дарыту:	Бейнебаятуралы «Миға шабуыл» әдісін пайдалану арқылы тақтада анаға хнды көріп, оған қатысты ойларымен бөліседі. Жаңа тақырып не жайында болатынын болжайды
АКТ-ны қолдану дағдылары:	«Блум таксономиясы», «Ой тастау, ойланту, ойлау» технологиясы
Пәнаралық байланыс:	тарих қазақ тілі
Бастапқы білім:	• беріледі соны топпен түсініп оқып, талдау Әр топқа ақын өмірі туралы қосымша мәліметтер. «Шешенің балаларын сүю» өлеңін оқу.

### Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы (10.01.20ж)	Скрайбинг әдісі арқылы үй жұмысын тексеру. 3 т опқа өткен сабақ бойынша берілген арнайы тапсырманы тексеру. Мағжан Жұмабаевтың өмірі мен шығармалаырна байланысты арнайы дайындап алып келген видео скрайбинг жұмыстарын көрсетеді.	Интербелсенді тақта Видео Скрайбинг
Сабақтың ортасы (10.01.20ж)	ат бейнебаян беріледі. Бейнебаян арқылы жаңа тақырыпты ашады. Бейнебаятуралы «Миға шабуыл» әдісін пайдалану арқылы тақтада анаға хнды көріп, оған қатысты ойларымен бөліседі. Жаңа тақырып не жайында болатынын болжайды Міржақып Дулатұлына байланысты бейнебаян көрсету	Интербелсенді тақта Видео Скрайбинг

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың соңы (10.01.20ж)	<p>• беріледі соны топпен түсініп оқып, талдау Әр топқа ақын өмірі туралы қосымша мәліметтер. «Шешенің балаларын сүйі» өлеңін оқу. ірі тұңғыш қазақ әліпбиін жасаса, енді бірі тұңғыш қазақ романын жазып шықты. Одан да басқа «Бес арыс» деген атпен ел есінде қалған ақын-жазуларымыздың қазақ әдебиетінде алар орны зор. Б артына мол мұра қалдырып кеткен арыстарымыздың елеулі еңбектері ұлан –ғайыр. Олай болса, бес арыстың мүшелерін тізбектеп шығайық: Бес арыс ↓ Ш. Құдайбердіұлы М. Жұмабаев Ж. Аймауытов А. Байтұрсынов М. Дулатов Бүгін біз М.Дулатов туралы білетін боламыз. Ендеше, бейнебаянға назар аударайық. М.Дулатов кім? (Оқушылар тақтаға өздері жазады) М. Дулатов Ақын,жазушы, Алаш қайраткері, аудармашы, драматург . Я, Алаш қайраткері, ақын, жазушы Міржақып Дулатұлы 1885 жылғы 25 қарашада бұрынғы Торғай облысы, Жанкелдин ауданындағы Қызылбел елді мекенінде дүниеге келген. 1935 жылы 50 жасқа 1 ай қалғанда «Ақ теңіз - Балтық» каналының бойындағы Сосновец станциясындағы түрме ауруханасында ауыр науқастан қайтыс болды. Міржақып «Оян, қазақ» кітабында ұран салып халқын өнер - білімге шақырған. Қазақ елінің басқа жұртпен терезесі теңеліп, іргелі ел болуын көксеген. Міржақып шығармалары Өлеңдері: Алашқа Зар заман Мектепке Елім - ай Жас қазақ, қайдасың? Шешенің балаларын сүйі т. б Әңгімелері: Жазғы кеш. Оқымысты бала. Күз. Қасқыр қысты қалай өткізеді? Шалдың үш баласы. Ешкімге жауыздық қылма. т. б. Роман: Бақытсыз Жамал Аудармасы: А. С. Пушкиннен Абу Фирас Шиллер. Лермонтовтан т. б. Олай болса, балалар, бүгін біз осы өлеңдердің ішінен өзімізге ең жақын адам ана туралы, анасы балаларын қалай жақсы көретіндігі туралы «Шешенің балаларын сүйі» деп аталатын өлеңімен танысамыз. Анаға баланың алалығы жоқ - демекші әр ана өз баласын жақсы көреді. Сендерді әрдайым ойлап, үлгілі, әдепті, білімді болғандарыңды қалайды. «Шешенің балаларын сүйі» өлеңін мәнерлеп оқу. Мағынасын түсіндіру. Оқушыларға оқыту. Бала дүниегешыр етіп келгеннен бастап, анасының қасында болады. Біз ана туралы өз ойымызды айтайықшы. - Ең жақын адам - Ең қымбат адам - Тілекші - Қамқоршы - Жарық өмір сыйлаушы. Сөздікпен жұмыс Көз жасын көлдету - қатты жылау. Төбесі көкке жету - қуану. Проблемалық сұрақтар 1.Ақын осы өлеңі арқылы қандай ой айтпақ болды? 2. Өлеңнен ананыңбаласына деген қандай сезімі, қандай қасиеттері танылады? 3. Қазіргіқоғамда анаға деген құрмет қандай дәрежеде? 4. Ана туралы қандай мақал - мәтелдер білеміз? 5. Аналар неліктен бір –біріне ұқсайды? Эртоп өлең желісі негізінде берілген тақырыптар бойынша тапсырмаларорындайды. Берілген мәліметтерді топта талқылайды, талдайды. « Іжазушы тобы - аналарына хат жазады. ІІ ақын тобы - ақын-жазушылардың аналарының есімін жазады. ІІІ ағартушы тобы - анатуралы ән орындайды. ІV көсемсөзші - ана туралы мақал-мәтел жазады. Өлеңге сатылай кешенді талдау. 1. Авторы: М.Дулатов 2. Тақырып: Бұл өлеңнің тақырыбы ананың баласына деген махаббатына арналған 3. Жанр түрі- поэзия ( өлең) 4. Идеясы- ананың бар арманы, өмірініңмәні - баласы, соның амандығы 5.Шумақ- аяқталған синтаксистікбір тұтас ойды білдіреді. 6.Тармақ— өлеңнің әр шумағы 7. Бунақ- белгілібір дауыс ырғағымен бөлінуі. 3 бунақ 8. Буын саны- сөздің құрамындағыдауысты дыбыстардың санына байланысты. ( 8,11 буын) 9.Ұйқас. Қараөлең ұйқасы (а, а, б, а) 10. Арнау- бір адамға, не көпшілікке, не табиғаттың бір құбылысына қайрыла арнай сөйлеу.Оларкейде лепті сөйлем, кейде сұраулы сөйлем, кейде риторикалық сұраулар арқылы құрылады. ( Сұрай арнау) 12.Өлеңнің негізгі түйіні,тәрбиелік мәні - балаға ана қадірін құтыру, ананы сүйге,қамқор болуға,перзенттік парызын өтеуге тәрбиелеу. Kahoot арқылы топта бірлесіп тестсұрақтарына жауап береді. 1. Мен үшін Міржақып Дулатұлыныңөлеңдерінің тәрбиелік мәні зор... 2. Алаш арыстары аңсаған армандарына біздер жетіп отырмыз... 3. «Ғылым-жанып тұрған шырақ»,-дегендей... Өлеңге сатылай кешенді талдау. Kahoot тест алу. Жаңа тақырыптымеңгергендерін тексеру үшін тест тапсырмасы арқылы топпен жарысады. «Мен үшін...» әр жеке тұлғаның Міржақып Дулатұлы бойынша өз ой -пікірлерін тыңдау</p>	Интербелсенді тақта Видео Скрайбинг

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
<p>Рефлексия (10.01.20ж)</p>	<p>• беріледі соны топпен түсініп оқып, талдау Әр топқа ақын өмірі туралы қосымша мәліметтер. «Шешенің балаларын сүйі» өлеңін оқу. ірі тұңғыш қазақ әліпбиін жасаса, енді бірі тұңғыш қазақ романын жазып шықты. Одан да басқа «Бес арыс» деген атпен ел есінде қалған ақын-жазуларымыздың қазақ әдебиетінде алар орны зор. Б артына мол мұра қалдырып кеткен арыстарымыздың елеулі еңбектері ұлан –ғайыр. Олай болса, бес арыстың мүшелерін тізбектеп шығайық: Бес арыс ↓ Ш. Құдайбердіұлы М. Жұмабаев Ж. Аймауытов А. Байтұрсынов М. Дулатов Бүгін біз М.Дулатов туралы білетін боламыз. Ендеше, бейнебаянға назар аударайық. М.Дулатов кім? (Оқушылар тақтаға өздері жазады) М. Дулатов Ақын, жазушы, Алаш қайраткері, аудармашы, драматург . Я, Алаш қайраткері, ақын, жазушы Міржақып Дулатұлы 1885 жылғы 25 қарашада бұрынғы Торғай облысы, Жанкелдин ауданындағы Қызылбел елді мекенінде дүниеге келген. 1935 жылы 50 жасқа 1 ай қалғанда «Ақ теңіз - Балтық» каналының бойындағы Сосновец станциясындағы түрме ауруханасында ауыр науқастан қайтыс болды. Міржақып «Оян, қазақ» кітабында ұран салып халқын өнер - білімге шақырған. Қазақ елінің басқа жұртпен терезесі теңеліп, іргелі ел болуын көксеген. Міржақып шығармалары Өлеңдері: Алашқа Зар заман Мектепке Елім - ай Жас қазақ, қайдасың? Шешенің балаларын сүйі т. б Әңгімелері: Жазғы кеш. Оқымысты бала. Күз. Қасқыр қысты қалай өткізеді? Шалдың үш баласы. Ешкімге жауыздық қылма. т. б. Роман: Бақытсыз Жамал Аудармасы: А. С. Пушкиннен Абу Фирас Шиллер. Лермонтовтан т. б. Олай болса, балалар, бүгін біз осы өлеңдердің ішінен өзімізге ең жақын адам ана туралы, анасы балаларын қалай жақсы көретіндігі туралы «Шешенің балаларын сүйі» деп аталатын өлеңімен танысамыз. Анаға баланың алалығы жоқ - демекші әр ана өз баласын жақсы көреді. Сендерді әрдайым ойлап, үлгілі, әдепті, білімді болғандарыңды қалайды. «Шешенің балаларын сүйі» өлеңін мәнерлеп оқу. Мағынасын түсіндіру. Оқушыларға оқыту. Бала дүниеге шыр етіп келгеннен бастап, анасының қасында болады. Біз ана туралы өз ойымызды айтайықшы. - Ең жақын адам - Ең қымбат адам - Тілекші - Қамқоршы - Жарық өмір сыйлаушы. Сөздікпен жұмыс Көз жасын көлдету - қатты жылау. Төбесі көкке жету - қуану. Проблемалық сұрақтар 1. Ақын осы өлеңі арқылы қандай ой айтпақ болды? 2. Өлеңнен ананың баласына деген қандай сезімі, қандай қасиеттері танылады? 3. Қазіргі қоғамда анаға деген құрмет қандай дәрежеде? 4. Ана туралы қандай мақал - мәтелдер білеміз? 5. Аналар неліктен бір -біріне ұқсайды? Әр топ өлең желісі негізінде берілген тақырыптар бойынша тапсырмалар орындайды. Берілген мәліметтерді топта талқылайды, талдайды. « I жазушы тобы - аналарына хат жазады. II ақын тобы - ақын-жазушылардың аналарының есімін жазады. III ағартушы тобы - ана туралы ән орындайды. IV көсемсөзші - ана туралы мақал-мәтел жазады. Өлеңге сатылай кешенді талдау. 1. Авторы: М.Дулатов 2. Тақырып: Бұл өлеңнің тақырыбы ананың баласына деген махаббатына арналған 3. Жанр түрі- поэзия ( өлең) 4. Идеясы- ананың бар арманы, өмірінің мәні - баласы, соның амандығы 5.Шумақ- аяқталған синтаксистік біртұтас ойды білдіреді. 6.Тармақ— өлеңнің әр шумағы 7. Бунақ- белгілі бір дауыс ырғағымен бөлінуі. 3 бунақ 8. Буын саны- сөздің құрамындағы дауысты дыбыстардың санына байланысты. ( 8,11 буын) 9.Ұйқас. Қара өлең ұйқасы (а, а, б, а) 10. Арнау- бір адамға, не көпшілікке, не табиғаттың бір құбылысына қайрыла арнай сөйлеу.Олар кейде лепті сөйлем, кейде сұраулы сөйлем, кейде риторикалық сұраулар арқылы құрылады. ( Сұрай арнау) 12.Өлеңнің негізгі түйіні, тәрбиелік мәні - балаға ана қадірін құтыру, ананы сүйуге,қамқор болуға, перзенттік парызын өтеуге тәрбиелеу. Kahoot арқылы топта бірлесіп тест сұрақтарына жауап береді. 1. Мен үшін Міржақып Дулатұлының өлеңдерінің тәрбиелік мәні зор... 2. Алаш арыстары аңсаған армандарына біздер жетіп отырмыз... 3. «Ғылым- жанып тұрған шырақ»,-дегендей... Өлеңге сатылай кешенді талдау. Kahoot тест алу. Жаңа тақырыпты меңгергендерін тексеру үшін тест тапсырмасы арқылы топпен жарысады. «Мен үшін...» әр жеке тұлғаның Міржақып Дулатұлы бойынша өз ой - пікірлерін тыңдау</p> <p>Оқушыларға бағдарлам түстері беріледі, біреуін таңдап, кері байланыс парағын толтыру</p>	<p>Интербелсенді тақта Видео Скрайбинг</p>

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
М.Дулатов (10.01.20ж)	Тақырыпты түсініп оқып, өлеңді талдайды, тақырыпты өмірмен, байланыстыра отырып шығармашылық жасауға дағдыланады 2.Екпін, ырғақ, пауза, көтеріңкі дауысты сақтай отырып, шығарманы мәнерлеп оқи алады Оқушылардың көбісі: М. Дулатұлыныңөмірі мен шығармашылығы туралы алған білімдерін кеңейтедіу.	